

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. Telephone: CORTLANDT 4687.
NO. 192. — ŠTEV. 192. NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 16, 1918. — PETEK, 16. AVGUSTA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

NEMCI Z NASKOKOM ZAVZAMEJO OPAZOVALNO POSTAJO PRI HELSINGFORSU.

Beg iz Moskve.

Sovjetove čete praznijo Moskvo. — Zlati zakladi so bili prenešeni iz kleti na Kremlju na nek skrit prostor. — Oboroženi kmetje korakajo proti Petrogradu.

Amsterdam, 15. avgusta. — Sovjetove čete so pričele prazniti Moskvo. Zlati zakladi, ki se je nahajal v kletih Kremlja, so prenesli na nek nepoznan kraj. Sovjetova vlada je izdala proklamacijo, izjavljajoč, da je ruska republika v nevarnosti. Petrogradski sovjet se je preselil v Kronstadt, ker Petrograd ni več varen. Poroča se, da korakajo proti Petrogradu skupine oboroženih kmetov. Izjavljajo, da strdajo in da so jim rdeče garde pokrale živce.

Nezadovoljnost s sovjeti prevladuje po celi Rusiji. Reuterjev Limited je izvedel, da so bile angleške čete na svojem potu, da se združijo s Čehi ob Ussuri reki od Čehov z največjim navdušenjem sprejete v Nikolaju in drugje.

Ussuri reka se izliva blizu Harbarovska severno od Vladivostoka v Amur. V tem okraju se nahajajo Čeho-Slovaki že več tednov v boju z boljševiki.

Čeho-Slovaki v Sibiriji se nahajajo v zelo nevarnem položaju in jih je mogoče razcepiti. Samo oddelki med Volgo in Bajkalskim jezerom so oboroženi. V vsakem oziru je pa njih oprema pomanjkljiva. Od vzhoda so odrezani in nemogoče je izvedeti, kaj se je z njimi zgodilo.

Poročevalec poroča, da se v Vladivostoku mnogo razpravlja o tem kaj se je zgodilo z njimi.

Čehi iskreno žele, — pravi poročevalec, — prodirati proti zapadu in pomagati svojim tovarišem. Nameravajo strogo odredbe, da dosepejo do njih; toda njihova moč je smešno majhna v primeri z nasprotniki. Pomanjkljiva je celo postranska oprema in nezadostna tudi bistvena.

Ako zavezniki nameravajo držati ozadje, medtem ko se bodo Čehi bojevali, bo majhna sila generala Dietricha uničena, toda nemogoče je misliti, da zavezniki ne bi dejansko posegli v boj, toda to se more zgoditi v večjem obsegu kot pa se je nameravalo.

V svojem uvodnem članku pozivlja "Times" na naglo zavezniško naglo. Pravi, da so bili Čehi poginili od Ussuri in so doživeli tudi nekaj porazov v vzhodni Rusiji. Zato je neobhodno potrebno, da se pošlje pomoč v zapadno Sibirijo, in sicer skozi Harbin, ako hočejo, da se dospe do Bajkalskega jezera z zadostno silo v doglednem času.

Angleško priznanje Čeho-Slovakov razpravlja časopis v ugodnem smislu. "Daily Graphic" piše, da je to priznanje poleg drugih vojnih ciljev dovedlo zaveznike do odločitve vsvariti neodvisno državo iz razvalin Avstro-Ogrske.

Dr. Dillon piše v "Daily Telegraph": — Te odločbe govore o razkosanju Habsburške monarhije v sestavljajoče narode in daje mnogo poudarka za stvarjenje vzhodne in zapadne Evrope. Varnost tega odloka leži v tem, da so se zavezniški zavzeli, da vodijo vojno toliko časa, da je dosežen cilj. "Daily Chronicle" priporoča, da se politika glede Poljakov in Čeho-Slovakov vporabi tudi pri Jugoslovanih.

Rooseveltovo odgovor.

Pariz, 15. avgusta. — Ko je predsednik Poincare izrazil Rooseveltu sožalje nad izgubo njegovega sina, mu je Roosevelt brzojavil: — Edino to me boli, ker se ne morem boriti ob strani svojih sinov.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdrž. državah.

Štiri milijone Amerikancev.

PO MNENJU NAČELNIKA GENERALNEGA ŠTABA BI LAHKO 4.000.000 AMERIKANCEV PREMAGALO SOVRAŽNIKA. — DO 3. JUNIJA PRIHODNJEGA LETA BO ZBRANA NA FRANCO-SKEM BOJIŠČU SILNA AMERIŠKA ARMADA. — POROČILO VOJNEGA TAJNIKA BAKERJA. — TAKOŠNJA RAZTEGNETEV DRAFTA.

Washington, D. C., 15. avgusta. — Predsednik senatnega odbora, Chamberlain, je poročal danes ad ministraciji glede raztegnitve draftne dobe ter je ponovil tudi besede generala Marcha, načelnika generalnega štaba. Gen. March je rekel, da je odvisno od Združenih držav, če hočejo čimprej končati vojno na zapadnem bojišču.

Po njegovem mnenju bi zadovoljstvo pod enotnim poveljstvom štiri milijone Amerikancev, da bi prelomili, kjerkoli bi hoteli, nemško bojno črto.

V poročilu je tudi omenjeno, da zahteva ameriški vojni program osemdeset divizij, to je približno tri milijone mož, ki bi morali biti do prihodnjega junija v Franciji. Medtem bi se pa vezbalo doma 18 nadaljnjih divizij.

Program zahteva, da naj bodo vsi oni možje, ki so poklicani v vojaško službo pod predlagano draftno dobo v starosti od 18. do 45. let, do prihodnjega junija v Franciji.

Vojni tajnik Baker je obvestil odbor, da se morajo po mnenju predsednika Wilsona koncentrirati ameriške sile na zapadni fronti.

Ameriška mornarica

Angleski kralj je čestital Wilsonu, posem ko je pregledal eno izmed ameriških bojnih ladij, ki operirajo v evropskih vodah.

Washington, D. C., 14. avgusta. — Potem ko je pregledal eno izmed bojnih ladij Združenih držav, ki operirajo v evropskih vodah, je poslal angleski kralj Jurij osebnostno sporočilo na predsednika Wilsona, potem angleskega poslanika lorda Readinga. Poročilo se je danes objavilo in ima naslednje besedilo: — Čast imam objaviti vas, da sem prejel brzojavko iz Londona, v kateri se me prosi, naj vam sporočim naslednje osebno sporočilo njegovemu veličanstvu kralja: — Veliko veselja mi je povzročilo, ko sem obiskal danes popolne bojne ladje Združenih držav ter se spoznal s podadmiralom ter poveljniki ter odlične bojne ladje, ki deluje sedaj skupno z našo veliko mornarico. Imel sem tudi priliko videti zastopnike z drugih ladij ter drugih oddelkov. Hočem Ogenj se je tako hitro širil, da ni dala izraza svojem občudovanju so mogli ničesar reči.

Washington, D. C., 14. avgusta. — Čast imam objaviti vas, da sem prejel brzojavko iz Londona, v kateri se me prosi, naj vam sporočim naslednje osebno sporočilo njegovemu veličanstvu kralja: — Veliko veselja mi je povzročilo, ko sem obiskal danes popolne bojne ladje Združenih držav ter se spoznal s podadmiralom ter poveljniki ter odlične bojne ladje, ki deluje sedaj skupno z našo veliko mornarico. Imel sem tudi priliko videti zastopnike z drugih ladij ter drugih oddelkov. Hočem Ogenj se je tako hitro širil, da ni dala izraza svojem občudovanju so mogli ničesar reči.

Washington, D. C., 14. avgusta. — Čast imam objaviti vas, da sem prejel brzojavko iz Londona, v kateri se me prosi, naj vam sporočim naslednje osebno sporočilo njegovemu veličanstvu kralja: — Veliko veselja mi je povzročilo, ko sem obiskal danes popolne bojne ladje Združenih držav ter se spoznal s podadmiralom ter poveljniki ter odlične bojne ladje, ki deluje sedaj skupno z našo veliko mornarico. Imel sem tudi priliko videti zastopnike z drugih ladij ter drugih oddelkov. Hočem Ogenj se je tako hitro širil, da ni dala izraza svojem občudovanju so mogli ničesar reči.

Pomanjkanje na Ruskem.

Izjava člana moskovskega prehranjevalnega odbora. — Gurilla vojna v Ukrajini. — Pravično stopanje.

Peking, 15. avgusta. — Pred kratkim je dospel sem M. M. Šnejerov, ki je član moskovskega prehranjevalnega odbora. On si na vse načine prizadeva doseči, da bi zavezniške vlade preklicale embargo na importiranje živil in potrebščin v Sibirijo.

Po njegovem mnenju je stradanje Rusija največja nevarnost za zaveznike. Povedal je tudi, da bi potrebščine, če bi jih bilo dovoljeno uvažati, ne padle v nemške roke.

Pomoči je prosil pri zavezniških poslaništvih v imenu moskovskega odbora za pomoč stradalim v Rusiji.

V Moskvi in Petrogradu stane funt kruha od 6 do 8 rubljev. — Funt sladkorja stane od 16 do 22 rubljev. Krompir je po en rubelj in pol funt.

Pokazal je brzojavke, katere je dobil moskovski odbor iz različnih provinc, da je izbruhnila lakota, da se vrše nemiri ter da ljudstvo obupo prosi hrane.

Šnejerov pravi, da so take razmere le Nemcem v prid, ki prodirajo v Rusijo. Nemci so bili zadržani samo v onih okrajih, kjer prideljujejo ruski kmetje žito.

Veliki upori in guerilla boji, ki so izbruhnili v Ukrajini, dokazujejo, da je bila edinole lakota ona stvar, ki je dala sovražniku priložnost, da se vprosto pot na njegovem prodiranju proti zapadu.

Lakota je tudi glavni vzrok ene strašne anarhije, ki prevladuje sedaj v Rusiji. Lačni ljudje, ki ne vidijo nobenega vira, iz katerega bi dobili kaj živil oziroma drugih potrebščin, tako rekoč podivljajo in napadajo drug drugega.

Za zaveznike je življenjskega pomena, da pomagajo Rusiji. Tako pomoč bi bila ena največjih nevarnosti za Nemčijo.

Ako bi poslali zavezniki v Rusijo žito in druge potrebščine, se bi jim ne bilo treba popolnoma nič bati, da bi padle te stvari v sovražnikove roke. Potrebščine, ki jih ima moskovski prehranjevalni odbor so namenjene samo stradalim ter nikakor ne morejo dospeti v one kraje, v katerih prebiva sovražnik.

Španska misija.

Pariz, 15. avgusta. — Danes si je ogledala španska vojaška komisija tukajšnje ameriške kampe in skladišča. Člane misije so spremljali ameriški častniki.

Angleži v Baku.

Angleži so zasedli Baku. — Napravili so 700 milj dolgo pot. — Turki se bližajo mestu.

London, Anglija, 15. avgusta. — Najbolj zanimivo poročilo, ki je prišlo sinoč, je ono, ki pravi, da je nek angleški oddelek dokončal 700 milj dolgo pot iz Bagdada v Baku ter je zavzel veliko oljato pristanišče ob aspiškem jezeru, za čegar posest se Nemčija in Turčija ravno prepirata.

V Baku so zdaj angleške, ruske in armenske čete; od Batuma pa se bližajo Turki. Ruski general Dokučajev poveljuje zavezniškim četam, ki bodo poskušale držati Baku. Na vsak način hočejo doseči, da Nemčija ne bi mogla dobiti petroleja iz vrečev v okolici mesta.

Perzija je prijazna zaveznikom. Ako bodo mogle zavezniške čete stalno držati Baku, ni tolikega pomena, kakor pa, ako bodo mogle odrezati sovražniku dohod do morja. Zaradi prevoznih težkoč zavezniki najbrže ne bodo mogli držati mesta.

Položaj na Kavkazu je bil od zaključka brest-litovskega miru skrajno zamotan. V tem miru je dobila Turčija važno ozemlje v južnem Kavkazu in Turki so se takoj odpravili, da ga zasedejo. Zasedli pa so na hud odpor, posebno v armenskem okraju in zlasti še, ako so poskušali prekorčiti določbe miru z boljševiki, ko so prodirali dalje ob Kaspiškem jezeru proti Baku.

21. aprila se je poročalo, da armenska armada drži Baku in da sirsavno se je pozneje poročalo, da je še vedno v posesti Armencev.

Nemčija nikakor ne gleda z odobravanjem na turško agresivnost v okupiranju ozemlja na Kavkazu, kajti Nemčija sama je vrgla svoje poželjive oči ravno na Baku, ki ima največje petrolejske vire sveta.

Ako bi bil Baku v posesti Nemčije ali Turčije, ne bi bilo pogodu Anglije samo zaradi tamošnjih petrolejskih vrečev, temveč v prvi vrsti zaradi tega, ker je blizu Indiji. Zaradi tega je Anglija poslala v Baku oddelek svojih čet nazivlje vsem skoro nepremagljivim težkočam.

Stavka v Montevideo.

Montevideo, Urugvaj, 15. avgusta. — Včeraj so se v tukajšnjem mestu spopadli štrajkarji z vojniki. Dva štrajkarja sta bila mrtva, veliko oseb je bilo po ranjenih. Policija ni hotela povedati natančnega števila onih, ki so bili ranjeni v spopadu. Stavka tramvajskih uslužbencev traja že precej časa.

OFICIJELNA POROČILA

Angleško poročilo. London, Anglija, 15. avgusta. Oficijelno poročilo o današnjih bojih v Franciji se glasi: — Canadei so zavzeli vasi Damerly in Parvillers, nekoliko severozapadno od Roye.

Angleška črta jugovzhodno od Proyarta, južno od Somme, je bila nekoliko potisnjena naprej. Sinoči je bilo nekaj bojev, ki so izpadli v naš prilog. V bližini Raineourta je bila naša črta potisnjena naprej.

Ena naša patrula je naskočila sovražno stražo severno od Alberta in je vplenila eno strojno puško. Med Albertom in Ayette so bile naše patrle skozi celo noč zelo aktivne in so bile v ozkem stiku s sovražnikom. Na več krajih se je napredovalo in zajetih je bilo več ujetnikov in strojnih pušk.

Sinoči so bile jugovzhodno od Arrasa in blizu Merville odbite sovražne napadalne čete. Skupno število ujetnikov, kateri so Angleži zajeli na 8. avgusta dalje znaša 21.844. V istem času so Francozi vjeli 8500 Nemcev, skupno tedaj 30.344.

Franosko poročilo.

Pariz, Francija, 15. avgusta. — Tekom dneva so nas manjše operacije vsposobile, da smo napredovali na gozdnatem in hribovem ozemlju med Matz in Oise. Proti severozapadu smo zasedli Ribecourt in Attiche farmi, kateri je sovražnik z vso trdovratnostjo branil. Zajeli smo tudi nekaj ujetnikov.

Ekonomna vojna.

Nemčija se boji ekonomske vojne po vojni. — Zelo pazi na ameriško javno mnenje.

Haag, Nizozemska, 15. avgusta. Nemška bojazen pred ekonomno vojno je še povečala, odkar je Anglija objavila tarifo in vsako vest o ameriškem delovanju se sprejme z velikim zanimanjem. "Tageblatt" pravi, da mislije nje v prilog ekonomne vojne proti Nemčiji narašča in poroča o mnogih razpravljanih v "Times" glede tega vprašanja ter konferencah med Washingtonom in zavezniškimi zastopniki.

"Vossische Zeitung" se boji, da bo bojot podaljšal vojno in ogroža mir. List vprašuje, ako zavezniški nameravajo imeti pod svojo kontrolo surovi material in ako bo to defenziva ali ofenziva. List pravi, da je prišel čas, ko je treba to vprašanje rešiti v zvezi z zvezo narodov.

Shod SNZ v New Yorku.

Ilirija S. N. Z. ima v soboto 17. avgusta, zvečer ob osmih svoj redno mesečno sejo na 92 Morgan Ave., Brooklyn, N. Y.

Slovenci in Slovenke, ki se niste pri tej organizaciji, pristopite prihodnjo soboto, kajti v sedanjem času je potrebno, da smo organizirani in združeni vsi Slovenci, ako res hočemo kaj doseči in se rešiti nemškega jarma. Vsi nemški narodi v Avstriji zahtevajo neodvisnost, tudi naši rojaki v starem kraju so se izrekli za majško deklaracijo, ki zahteva, da se slovenske dežele odcepijo od Avstrije ter se združijo s Hrvatsko in Srbijo v neodvisno jugoslovansko državo. Rjaki in rojakinje, nikogar ne sme biti med nami, da ne bi bil član Slov. Nar. Zveze, zato pridite na sejo in stopite v naše vrste.

Odlikovanje kmetič.

V Italiji je bilo odlikovanih 13.000 kmetič s srebrno svetinjo za posebne zasluge za kmetijstvo.

